

Projekt

z dnia 24 listopada 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XXIII/154/2025
RADY GMINY KUTNO**

z dnia 28 listopada 2025 r.

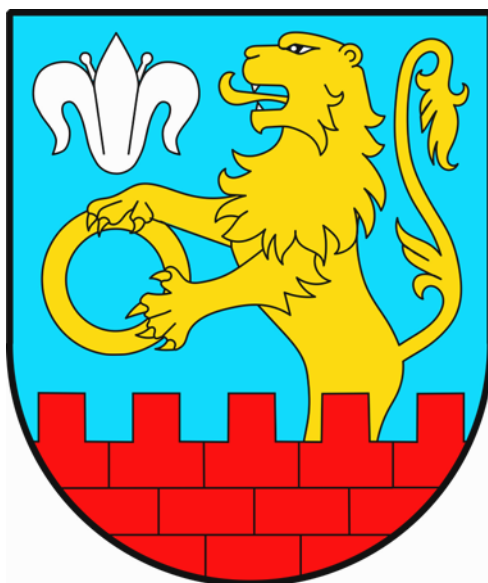
**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej Gminy Kutno na lata 2026-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436) i art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673), Rada Gminy Kutno uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Kutno na lata 2026-2030”, o treści określonej w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kutno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ
DLA GMINY KUTNO
NA LATA 2026-2030

Kutno, 2025

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	3
I. Podstawy prawne	7
II. Analiza zjawiska przemocy domowej w Gminie.....	9
1. Wprowadzenie	9
2. Diagnoza zjawiska przemocy domowej – wnioski i rekomendacje.....	9
Wnioski.....	10
Rekomendacje.....	12
3. Statystyka dot. przemocy domowej	16
4. Zasoby instytucjonalne	18
III. Cel Główny oraz Cele Strategiczne Programu.	20
1. Cel Główny.....	20
2. Cele Strategiczne Programu.....	21
IV. Zespół Interdyscyplinarny	27
1. Zadania ZI.....	27
2. Grupy diagnostyczno-pomocowe	28
3. Rekomendacje.....	29
4. Analiza SWOT.....	30
V. Realizacja Programu oraz finansowanie	33
VI. Prognoza zmian.....	34
VII. Monitoring i ewaluacja	35
Zakończenie	36

WSTĘP

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym jego osobowość, poglądy, system wartości. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. Przemoc domowa jest problemem o dużej szkodliwości społecznej, który stanowi dla rodziny oraz jej członków poważne zagrożenie. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie członkowie są dla siebie wsparciem. W rodzinie dysfunkcyjnej, w której występują napięcia dochodzi do sytuacji, które nierzadko mogą stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa zdrowia, a nawet życia osób ją tworzących. Krzywdzeni obawiają się ujawnić problem, gdyż nie chcą jego nasilenia i przykrych konsekwencji dla rodziny. Zjawisko, ze względu na swoją złożoność jest problemem interdyscyplinarnym i wymaga stałej, współpracy wielu instytucji i podmiotów zobowiązanych do przeciwdziałania przemocy. Każdy człowiek powinien czuć się bezpiecznie, a nic nie jest w stanie usprawiedliwiać przemocy w żadnej postaci. Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe. Daje o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Najbardziej jednak niepokojące jest to, że [...] *przemoc rodzi przemoc, tworząc swoistą spiralę przemocy obejmującą coraz to nowe generacje pokoleń*. Konieczne jest zatem uświadamianie społeczeństwu odpowiedzialności za zdrowie i życie osób, które znajdują się w naszym otoczeniu i dotknięte są tym problemem.

Zjawisko przemocy domowej jest definiowane przez art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Należy zaznaczyć, że ustawa ta została gruntownie znowelizowana w 2023 r. (ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw), włącznie z samą nazwą tego aktu prawnego. Dotychczasowe pojęcie „przemocy w rodzinie” zostało zastąpione przez „przemoc domową”. Dodatkowo, rozszerzono zakres zadań podmiotów, które tworzą cały system przeciwdziałania przemocy domowej (szczególnie w obszarze zadań gmin). Wspomniana definicja przemocy domowej, charakteryzuje ją jako: *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,

- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,*
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,*
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,*
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.*

Definicja określa zarówno podstawowe cechy przemocy, jak i jej konsekwencje. W literaturze wymienia się kilka rodzajów przemocy:

- przemoc fizyczną,
- przemoc psychiczną,
- przemoc seksualną,
- przemoc ekonomiczną,
- zaniedbywanie.

Formy przemocy:

Przemoc fizyczna – np. popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni lub innych niebezpiecznych narzędzi, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, wyrzucanie z samochodu, gaszenie papierosa na osobie, nieudzielanie koniecznej pomocy.

Przemoc psychiczna – np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie bezprawnych gróźb np. zabiję cię, szantażowanie zabójstwem, przekonywanie o swojej bezkarności.

Przemoc seksualna - wymuszanie kontaktów o charakterze seksualnym wbrew woli danej osoby.

Przemoc ekonomiczna – np. odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb członków rodziny.

Zaniedbywanie – niezaspokajanie podstawowych potrzeb egzystencjalnych oraz świadome nieudzielanie pomocy w sytuacjach trudnych, w potrzebie. Przejawia się w niedostarczaniu odpowiedniej ilości pożywienia, braku dbałości o higienę, niezapewnieniu odpowiedniego ubioru, w braku dbałości o zdrowie, itp.

Przemoc w rodzinie najczęściej nie jest jednorazowym zdarzeniem. Zazwyczaj, jeżeli ktoś raz dopuścił się przemocy wobec bliskich osób, może zastosować ją po raz kolejny. Osoby zajmujące się zawodowo przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie obserwują, że przemoc kształtuje się w oparciu o charakterystyczny schemat, który określa się mianem cyklu przemocy. Amerykańska psycholog Leonora E. Walker badając kobiety doznające przemocy w rodzinie opisała pewne cyklicznie pojawiające się w ich związkach zdarzenia. Na cykl przemocy składają się trzy następujące po sobie fazy:

- 1) **Faza narastającego napięcia** – jest to pierwsza faza, w której z różnych przyczyn dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, wszyscy domownicy wyczuwają, że zaczyna się dziać coś złego, przyczynami napięcia są często błahostki, drobne nieporozumienia. Osoba stosująca przemoc jest stale poirytowana natomiast osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się unikać awantury.
- 2) **Faza ostrej przemocy** – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szal, jakiś drobiazg wywołuje awanturę. Następuje eksplozja uczuć. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. W tej fazie, ofiary decydują się wzywać pomocy, złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa.
- 3) **Faza miodowego miesiąca** – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc zachowuje się wobec ofiary jak w okresie narzeczeństwa, wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę „Sprawca” jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości, mężczyzna na nowo uwodzi ofiarę. Przeprosinom często towarzyszą łyzy i prezenty. W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać sprawcy „drugą szansę”. Ulegają złudzeniu, że złe traktowanie się już nie powtórzy. W tym czasie ofiary zaczynają usprawiedliwiać zachowanie sprawcy, bronią go – biorąc winę na siebie. Faza miodowego miesiąca zatrzymuje ofiarę w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza.

Ze względu na osoby poszkodowane wymienia się: przemoc w związku (małżeńskim, partnerskim), przemoc wobec dzieci, przemoc wobec osób starszych, przemoc wobec osób niepełnosprawnych. Należy też zwrócić uwagę, że zgodnie z aktualnie przyjętą w literaturze oraz praktyce interwencyjnej i pomocowej terminologią, osoby mogą być uwikłane w przemoc w trzech niezależnych lub mocno powiązanych, a nawet nakładających się rolach:

- osoby doznającej przemocy (w starej terminologii-ofiary przemocy),
- osoby obserwującej przemoc (dawniej nazywanej świadkiem przemocy),
- osoby stosującej przemoc (w starej terminologii-sprawcy przemocy).

Zgodnie z wspomnianą ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej (art. 6 ust.2), do zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Niniejszy Program przeznaczony jest dla mieszkańców Gminy Kutno, w szczególności:

- 1) rodzin i osób dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej;
- 2) świadków przemocy domowej;
- 3) osób stosujących przemoc;
- 4) świadków przemocy domowej;
- 5) specjalistów wspierających rodziny z problemem przemocy;
- 6) społeczności lokalnej.

I. PODSTAWY PRAWNE

Podstawę prawną opracowania niniejszego Programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej dla Gminy Kutno na lata 2026-2030 (dalej jako: Program) stanowi ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673 – uwzględniono zmiany wynikające z ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2023 r., poz. 535), a także następujące akty prawne:

1. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (Uchwała Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r., M.P. z 2023 r., poz. 1232);
2. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 i 1302);
3. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.);
4. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.);
5. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436);
6. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49)
7. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2023 r., poz. 1870).

Dodatkowo, przy opracowywaniu niniejszego Programu wzięto pod uwagę przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (Dz. U. z 2023 r., poz. 2809 ze zm.), Kodeksu Karnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 383) oraz Kodeksu postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 46).

Dokument jest również zgodny z Konwencją Stambulską – Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzona w Stambule dnia 11 maja 2011 r. – ratyfikowana przez rząd polski w 2015 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 961).

Niniejszym Program uwzględnia wytyczne zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kutno na lata 2022-2026.

II. ANALIZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE

1. Wprowadzenie

Zjawisko przemocy domowej w Gminie Kutno zostało rozpoznane na podstawie kilku bazowych elementów. W pierwszej kolejności przedstawione zostaną wybrane wnioski oraz rekomendacje¹ z przeprowadzonych badań, których efektem jest Diagnoza Problemów Społecznych na terenie Gminy Kutno. Kolejno, przedstawiono dane statystyczne dotyczące ujawnionych faktów przemocy w rodzinie (zaznaczyć trzeba, że dane te z pewnością nie obrazują w całości skali problemu przemocy). Na koniec, powyższe informacje uzupełniono o przedstawienie posiadanych zasobów.

2. Diagnoza zjawiska przemocy domowej – wnioski i rekomendacje

Ludność wg grup wieku na dzień 31.12.2024 roku¹

WIEK	MĘŻCZYZ N	KOBIET	OGÓŁEM
0-2	109	75	184
3	39	49	88
4-5	86	77	163
6	47	37	84
7	51	46	97
8-12	268	216	484
13-15	155	123	278
16-17	107	83	190
18	55	46	101
19-65	2794	0	2794
19-60	0	2454	2454
>65	614	0	614
>60	0	1083	1083
OGÓŁEM	4325	4289	8614

2. 1(Opracowano o oparciu o dane ewidencji ludności Gminy Kutno)

Liczba ludności w Gminie Kutno, wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku wyniosła 8614 osób. Jak wynika z powyższej tabeli najwięcej mieszkańców Gminy Kutno bo aż 62,10% (5349) stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Zdecydowanie mniej było mieszkańców od 18 do 65 roku życia - 1697 (19,70%) osób było w wieku poprodukcyjnym (66 lat i powyżej). Najmniejszą grupę bo tylko 18,20% (1568) osób stanowiły dzieci i młodzież w wieku od 0 do 17 roku życia.

Kobiety w Gminie Kutno stanowiły 49,79% ogółu ludności.

Diagnoza zjawiska przemocy domowej została przeprowadzona wśród mieszkańców w okresie czerwiec-lipiec 2025 r. W badaniu łącznie udział wzięło 279 osób (100 dorosłych mieszkańców, 170 uczniów szkół podstawowych, a także 9 przedstawicieli instytucji pomocowych). Badanie obejmowało między innymi problem przemocy.

Wnioski

Problem przemocy wśród dorosłych mieszkańców

Chociaż 46% respondentów nie zna nikogo, kto doświadczył przemocy w domu, 28% wskazało, że znają takie osoby. W badanej grupie 76% osób nigdy nie doświadczyło przemocy, jednak 17% mieszkańców wskazało, że miało takie doświadczenie ponad rok temu. Wśród form przemocy, najbardziej rozpowszechniona była przemoc psychiczna (64%), a także fizyczna (40%) i ekonomiczna (24%). Najczęściej sprawcami przemocy byli partnerzy (28%) oraz małżonkowie (36%). Mimo iż 89% mieszkańców nigdy nie stosowało przemocy, 3% respondentów przyznało się do jej stosowania w ostatnich 30 dniach. Interesującym wynikiem jest to, że przemoc była stosowana pod wpływem alkoholu przez 33,33% sprawców.

Problem przemocy wśród uczniów ze klas 4-6

Badanie na temat przemocy wykazało, że 32,29% uczniów doświadczyło przemocy, natomiast 67,71% nie miało takich doświadczeń. Najwięcej uczniów wskazało, że przemoc pochodziła od kolegów ze szkoły (54,55%) oraz znajomych i przyjaciół (30,30%). Wskaźniki dotyczące form przemocy wskazują, że 69,7% uczniów doświadczyło przemocy werbalnej, takiej jak groźby, przezywanie i upokarzanie, a 36,36% doświadczyło przemocy fizycznej (popychanie, bicie). W kontekście stosowania przemocy przez uczniów wobec innych, 16,67% przyznało się do stosowania przemocy, z czego 52,94% przypadków dotyczyło kolegów ze szkoły,

a 47,06% znajomych i przyjaciół. W odniesieniu do form cyberprzemocy, 83,33% uczniów zadeklarowało, że nigdy nie doznało cyberprzemocy, natomiast 10,42% wskazało na wyzywanie i wulgaryzmy stosowane wobec nich w Internecie. Ponadto 95,83% uczniów zadeklarowało, że nigdy nie stosowało cyberprzemocy wobec innych.

Problem przemocy wśród uczniów ze klas 7-8

Z danych wynika, że 24,32% uczniów doświadczyło przemocy. Najczęściej przemoc była stosowana przez kolegów ze szkoły (44,44%), a także przez znajomych i przyjaciół (22,22%). Doświadczenia przemocy obejmowały głównie przemoc fizyczną, jak bić, szarpać, kopać (77,78%), a także przemoc werbalną, jak grożenie, zastraszanie czy wyśmiewanie (33,33%). W zakresie przemocy elektronicznej, 67,57% uczniów zadeklarowało, że nigdy nie doświadczyło cyberprzemocy, podczas gdy 17,57% spotkało się z wyzwiskami i wulgaryzmami. Większość uczniów (86,49%) nie stosowała cyberprzemocy wobec innych. W odpowiedzi na pytanie, czy w ich szkole występuje problem przemocy, 51,35% uczniów odpowiedziało, że nie wie, 28,38% stwierdziło, że nie ma problemu, a 20,27% uważa, że przemoc w szkole występuje.

Problem przemocy z perspektywy pracowników instytucji pomocowych

Zdecydowana większość respondentów (100%) uznaje, że przemoc domowa stanowi poważny problem społeczny na terenie ich działania. Przemoc ta przybiera różne formy, w tym przemoc fizyczną, psychiczną oraz zaniedbanie, które są najczęściej wymieniane przez ankietowanych. Najczęściej doświadczającą przemocy grupą są kobiety (100%), a także osoby starsze (66,67%) oraz nieletni (55,56%). Zjawisko to dotyczy głównie osób z grupy najbardziej narażonej na negatywne skutki przemocy, co sugeruje konieczność dalszego wspierania działań ochrony tych osób. Najczęściej osoby stosujące przemoc to osoby uzależnione (88,89%) oraz recydywiści (33,33%), co wskazuje na konieczność uwzględnienia problemu uzależnień w działaniach prewencyjnych w obszarze przemocy.

Rekomendacje

W Diagnostyce zaprezentowane zostały kompleksowe rekomendacje dot. wszystkich obszarów społecznych. Ponieważ problem przemocy często wiąże się z problemem uzależnień (lub

innymi problemami społecznymi), zdecydowano o przedstawieniu w niniejszym Programie wszystkich Rekomendacji zawartych w Diagnozie.

Zwiększenie dostępności programów edukacyjnych i profilaktycznych dotyczących spożycia alkoholu:

- Edukacja na temat odpowiedzialnej konsumpcji alkoholu, skierowana zarówno do dorosłych, jak i młodzieży. Gmina powinna rozważyć organizację kampanii edukacyjnych, które promują świadome i umiarkowane spożywanie oraz podkreślają konsekwencje zdrowotne nadmiernego picia, a także jazdy po alkoholu.
- Zwiększenie dostępności lokalnych punktów wsparcia dla osób nadużywających alkoholu, w tym rozszerzenie działań poradni leczenia uzależnień oraz organizowanie grup wsparcia dla rodzin osób uzależnionych.
- Wprowadzenie lub wzmocnienie programów profilaktycznych skierowanych do kobiet w ciąży, które podkreślają skutki spożywania alkoholu podczas ciąży oraz zagrożenia związane z FASD (Alkoholowy Zespół Płodowy).

Wzmocnienie działań prewencyjnych związanych z narkotykami:

- Wprowadzenie szerszych programów profilaktycznych, które edukują o szkodliwości substancji psychoaktywnych i promują alternatywne metody radzenia sobie ze stresem i napięciem, w szczególności skierowane do młodych dorosłych.
- Zacieśnienie współpracy między gminą, służbami zdrowia i policją w celu monitorowania dostępu do substancji psychoaktywnych oraz ich handlu. Warto również rozważyć wprowadzenie regularnych kampanii informacyjnych, które zwiększą świadomość społeczną na temat konsekwencji zażywania narkotyków.
- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i wsparcia psychologicznego dla osób uzależnionych, a także programów interwencyjnych dla osób, które sięgają po narkotyki z powodu stresu lub presji społecznej.

Rozwój programów przeciwdziałania przemocy domowej:

- Tworzenie lokalnych punktów wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wzmocnienie istniejących instytucji, które oferują pomoc psychologiczną, prawną i schronienie dla osób doznających przemocy.

- Rozszerzenie programów edukacyjnych dotyczących rozpoznawania i zgłaszania przemocy domowej, a także szkoleń dla nauczycieli, pracowników socjalnych i służb medycznych w zakresie identyfikacji osób doznających przemocy.

Edukacja w zakresie uzależnień behawioralnych:

- Programy edukacyjne dla dorosłych, które uczą, jak świadomie i z umiarem korzystać z technologii, a także promują zdrowe nawyki cyfrowe.
- Wprowadzenie lokalnych inicjatyw, takich jak warsztaty dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, gdzie mieszkańcy mogą nauczyć się technik radzenia sobie z nadmiernym korzystaniem z telefonów, internetu i gier.
- Kampanie społeczne, które podkreślają znaczenie równowagi między życiem online a offline, szczególnie w kontekście zdrowia psychicznego.

Wzmocnienie kontroli i odpowiedzialności w handlu alkoholem:

- Regularne szkolenia dla sprzedawców alkoholu, które obejmują przepisy dotyczące sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym oraz edukują o ich roli w ograniczaniu nadużywania alkoholu w społeczności.
- Zaostrzenie kontroli sprzedaży alkoholu w punktach handlowych, w tym prowadzenie kontroli przestrzegania zasad dotyczących weryfikacji wieku kupujących.
- Zacieśnienie współpracy z lokalnymi władzami i policją, aby monitorować miejsca, gdzie może dochodzić do nielegalnej sprzedaży alkoholu, szczególnie osobom niepełnoletnim.

Wprowadzenie działań w zakresie przeciwdziałania cyberprzemocy:

- Promować kampanie społeczne na temat cyberprzemocy, skierowane do wszystkich grup wiekowych, aby zwiększyć świadomość o tym zjawisku i jego skutkach.
- Utworzenie specjalnych programów wsparcia dla osób doznających cyberprzemocy, w tym dostęp do poradnictwa psychologicznego oraz prawnego.
- Szkolenia dla nauczycieli i rodziców, aby mogli skutecznie rozpoznawać oznaki cyberprzemocy i wiedzieli, jak reagować w przypadku jej wystąpienia.

Zacieśnienie współpracy z lokalnymi społecznościami i organizacjami pozarządowymi:

- Finansowanie programów profilaktycznych realizowanych przez organizacje pozarządowe, które już mają doświadczenie w tych obszarach.
- Wspieranie inicjatyw społecznych, takich jak grupy wsparcia, warsztaty edukacyjne, kampanie informacyjne oraz inne formy działania na rzecz zdrowia publicznego.

Rekomendacje w kontekście przeciwdziałaniu uzależnieniom oraz przemocy wśród dzieci i młodzieży.

Wzmacnianie edukacji w zakresie uzależnień od alkoholu i nikotyny poprzez:

- Organizowanie regularnych programów profilaktycznych dla uczniów, które będą podkreślały negatywne skutki spożywania alkoholu i palenia papierosów. Istotne jest, aby programy były interaktywne i uwzględniały realistyczne sytuacje, z którymi dzieci i młodzież może się spotkać.
- Prowadzenie kampanii informacyjnych dla rodziców na temat wpływu alkoholu i nikotyny na młodzież oraz roli dorosłych w zapobieganiu tym problemom (np. ograniczenie dostępu do alkoholu podczas rodzinnych uroczystości).
- Wzmocnienie współpracy między szkołami, ośrodkami zdrowia oraz lokalnymi organizacjami zajmującymi się uzależnieniami, aby wspólnie działać na rzecz zapobiegania.

Zwiększenie działań profilaktycznych w zakresie narkotyków i substancji psychoaktywnych:

- Opracowanie programów wczesnej interwencji w szkołach, z uwzględnieniem informacji o zagrożeniach związanych z narkotykami, w tym dopalaczami. Ważne jest również podkreślenie roli internetu jako kanału dystrybucji tych substancji i edukacja na temat bezpiecznego korzystania z sieci.
- Zwiększenie dostępu do specjalistycznej pomocy dla uczniów i rodziców, np. poprzez konsultacje z psychologami i terapeutami, którzy specjalizują się w problemach uzależnień.

Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy:

- Organizowanie szkoleń dla nauczycieli, uczniów i rodziców dotyczących rozpoznawania oznak przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy, a także skutecznych sposobów przeciwdziałania.
- Stworzenie łatwo dostępnych kanałów wsparcia dla osób doznających przemocy, np. anonimowe infolinie lub platformy internetowe, gdzie uczniowie mogą zgłaszać przemoc bez obaw przed odwetem.
- Wdrażanie programów, które promują zdrowe relacje między uczniami, np. warsztaty dotyczące rozwiązywania konfliktów, empatii i współpracy.

Uświadamianie uczniów na temat uzależnień behawioralnych:

- Zwiększenie świadomości na temat uzależnień behawioralnych, takich jak uzależnienie od internetu, gier komputerowych czy mediów społecznościowych, poprzez kampanie edukacyjne skierowane zarówno do uczniów, jak i rodziców.
- Wprowadzenie w szkołach programów, które uczą zdrowego zarządzania czasem spędzonym w internecie oraz radzenia sobie z presją korzystania z technologii w życiu codziennym.
- Organizowanie warsztatów dotyczących bezpieczeństwa w sieci, aby uczniowie mieli świadomość zagrożeń związanych z nadużywaniem technologii oraz sposobów ochrony swoich danych osobowych.

Wsparcie dla uczniów z zaburzeniami odżywiania:

- Szkolenie nauczycieli i szkolnych psychologów w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów anoreksji, bulimii i kompulsywnego objadania się, aby szybko reagować na problemy uczniów.
- Promowanie zdrowego odżywiania i stylu życia poprzez zajęcia edukacyjne, warsztaty kulinarne oraz aktywności fizyczne, które mogą wspierać uczniów w dbaniu o swoje zdrowie psychiczne i fizyczne.

Zwiększenie dostępności wsparcia dla uczniów:

- Zwiększenie liczby dostępnych konsultacji z psychologami i doradcami w szkołach, aby uczniowie mieli dostęp do profesjonalnej pomocy w razie potrzeby.

- Wprowadzenie regularnych, anonimowych ankiet, które pozwolą uczniom na zgłaszanie problemów bez obaw o konsekwencje, co ułatwi monitorowanie skali problemów i umożliwi szybką reakcję.

3. Statystyka dot. przemocy domowej

Zobrazowanie zjawiska przemocy domowej w gminie Kutno oparte zostało o statystykę dotyczącą przede wszystkim spraw związanych z procedurą „Niebieskie Karty” jak również interwencji podjętych przez Policję.

Dane własne Gminy (m.in. pochodzących z ZI oraz GOPS):

	2022	2023	2024
<u>Liczba Niebieskich Kart (ogółem)</u>	25	31	25
Wszczęte przez OPS	25	1	1
Wszczęte przez policję	0	30	23
Wszczęte przez oświatę	0	0	1
Wszczęte przez służbę zdrowia	0	0	1
Wszczęte przez żandarmerię wojskową	0	0	0
Wszczęte przez GKRPA	0	0	0
<u>Liczba rodzin objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” (ogółem)</u>	36	45	40
ze względu na przemoc psychiczną:	35	45	40
ze względu na przemoc fizyczną:	36	31	34
ze względu na przemoc seksualną:	0	0	0
<u>Liczba osób doznających przemocy – ogółem</u>	41	48	44
Kobiety	30	36	38
Mężczyźni	7	11	2
Dzieci	4	1	4
<u>Liczba osób stosujących przemoc – ogółem</u>	37	47	40
Kobiety	4	5	1

Mężczyźni	33	42	39
<u>Poradnictwo dla osób doznających przemocy domowej - ogółem</u>	41	51	44
Kobiety	30	39	38
Mężczyźni	7	11	2
Dzieci	4	1	3
<u>Poradnictwo – rodzaje:</u>			
Psychologiczne	16	0	0
Pedagogiczne	2	0	0
Prawne	6	6	8
Medyczne	0	0	0
Socjalne	41	50	67
Zawodowe i rodzinne	0	0	0
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	20	16	7
Liczba powołanych grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych	0	8	25

4. Wsparcie na rzecz osób doznających przemocy domowej

Realizując założenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy, osobom doznającym przemocy domowej w latach 2022-2024 zapewniono między innymi dostęp do specjalistycznego poradnictwa, interwencji kryzysowej, pomocy materialnej, wsparcia asystenta rodziny.

W ramach realizacji zadań ukierunkowanych na ochronę osób doznających przemocy domowej w wymienionym okresie:

- założono 83 formularzy „Niebieskie Karty”-A”;
- udzielono – 412 porad socjalnych i 11 porad prawnych;
- odbyło się 43 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego;
- powołano 34 grupy diagnostyczno – pomocowe, które odbyły 96 spotkań i objęły pomocą 121 rodzin, efektem działań grup było zakończenie 72 procedur „Niebieskie Karty”. 3 osoby ukończyły program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy domowej;
- udzielono pomocy finansowej oraz 5 rodzin objęto wsparciem asystenta rodziny;

- z osobami doznającymi przemocy sporządzono 75 formularzy :Niebieskie Karty C” oraz ze sprawcami przemocy domowej sporządzono 67 formularzy :Niebieskie Karty D”;
- wprowadzono Procedurę postępowania w razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową i zastosowania art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej przez pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kutno;
- opracowano i wprowadzono Standardy Ochrony Małoletnich;
- ciągłe podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez kadrę Ośrodka poprzez udział w szkoleniach i konferencjach (np. szkolenia: „Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – rewolucyjne zmiany” ; „ Funkcjonowanie grup diagnostyczno – pomocowych – dokumentacja, „Zjawisko przemocy wobec osób starszych i niepełnosprawnych oraz sytuacja psychologiczna osób doznających tej przemocy, zachowania osób stosujących przemoc domową i możliwość pomocy”, „ Substancje psychoaktywne a przemoc”, uczestnictwo w konferencji :Stop przemocy”, udział w Superwizji w ramach realizacji Projektu „Wsparcie rodziny w Gminie Kutno” – w wymiarze 144 godzin).

3. Zasoby instytucjonalne

Zasoby instytucjonalne na terenie Gminy – podmioty świadczące pomoc w zapobieganiu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (dalej: GOPS),
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (dalej: GKRPA),
- Urząd Gminy,
- Placówki oświatowe – szkoły podstawowe,
- Komenda Powiatowa Policji w Kutnie,
- Urząd Gminy Kutno,
- Placówki Oświatowe,
- Kościoły Parafialne.

Dodatkowo, należy wskazać na instytucje powiatowe, obejmujące swoim działaniem teren Gminy Kutno, stanowiące wsparcie w realizacji działań wynikających z niniejszego Programu:

- Sąd Rejonowy w Kutnie (Wydział Rodzinny i Nieletnich, Wydział Karny, Wydział Cywilny),

- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej (przy Sądzie Rejonowym),
- Prokuratura Rejonowa w Kutnie,
- Komenda Powiatowa Policji w Kutnie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie,
- Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, w tym kluby trzeźwościowe,
- Powiatowy Punkt Interwencji Kryzysowej w Kutnie.

III. CEL GŁÓWNY ORAZ CELE STRATEGICZNE PROGRAMU.

1. Cel Główny.

Celem Głównym niniejszego Programu jest:

**PODEJMOWANIE BIEŻĄCYCH ORAZ PROFILAKTYCZNYCH
(ZAPOBIEGAWCZYCH) DZIAŁAŃ ZMIERZAJĄCYCH DO ZNACZNEGO
ZMNIEJSZENIA SKALI ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ SKUTECZNEGO
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ZMIANA NEGATYWNYCH POSTAW
SPOŁECZNYCH TOLERUJĄCYCH PRZEMOC LUB UTRUDNIAJĄCYCH
INTERWENCJĘ W PRZYPADKACH UJAWNIONEJ PRZEMOCY.**

2. Cele Strategiczne Programu.

Cele Strategiczne określone w niniejszym Programie wynikają z przeprowadzonej diagnozy skali zjawiska problemu przemocy domowej, jak również stanowią swego rodzaju kontynuację dotychczas podejmowanych działań (z uwzględnieniem zmian oraz koniecznością pogłębienia realizowanych zadań).

<u>Cel strategiczny nr 1:</u> <u>Koordinacja działań lokalnych podmiotów – realizacja zadań</u> <u>przez Zespół Interdyscyplinarny.</u>	
<u>Działania:</u>	<u>Wykonawca/wsparcie:</u>
Działania: Kontynuacja działalności funkcjonującego na terenie gminy Zespołu Interdyscyplinarnego, przy uwzględnieniu zmian wynikających z nowelizacji z 2023 r. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego z pewnością przyczyni się do szybkiego, skoordynowanego i skutecznego podejmowania działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy domowej, jak również planowania i realizacji działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb danej rodziny. Zespół Interdyscyplinarny koordynować będzie także działania lokalnych instytucji, organizacji i osób fizycznych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy, celem bardziej skutecznego podejmowania i realizowania inicjatyw na rzecz przeciwdziałania przemocy. Koordynacyjna funkcja Zespołu Interdyscyplinarnego obejmować będzie m.in.: – pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy; – -przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy, w tym powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych; – kierowanie osób poszkodowanych przemocą i osób stosujących przemoc do odpowiednich specjalistów; – monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy; – realizacja procedury „Niebieskie Karty”; – gromadzenie i rozpowszechnianie informacji na temat instytucji, organizacji i osób udzielających pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy domowej.	<u>Wykonawca/Koordinator:</u> Zespół Interdyscyplinarny. <u>Wsparcie:</u> – GOPS, – GKRPA, – Urząd Gminy, – PCPR, – Placówki oświatowe, – Policja.

Termin realizacji: 2026-2030. Działanie ciągłe.

Wskaźniki:

- liczba zebranych informacji o placówkach pomocowych;
- liczba osób skierowanych do specjalistów;
- liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”;
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”;
- liczba posiedzeń Zespołu i Grup diagnostyczno-pomocowych.

Cel strategiczny 2:

Systematyczna edukacja środowiska lokalnego w celu podniesienia społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy domowej.

<u>Działania:</u>	<u>Wykonawca/wsparcie:</u>
1) przygotowanie i udostępnianie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym nt. zjawiska przemocy oraz sposobów i miejsc pomocy osobom uwięzianym w przemoc (w tym cyberprzemoc); 2) publikowanie na stronie internetowej GOPS oraz Urzędu Gminy informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwięzianych w zjawisko przemocy domowej; 3) rozpowszechnianie w lokalnym środowisku informacji o programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;	<u>Wykonawca/Koordinator:</u> Zespół Interdyscyplinarny. <u>Wsparcie:</u> – GOPS, – Urząd Gminy, – PCPR.

Termin realizacji: 2026-2030:

- Ad. 1 – działanie realizowane raz w roku (w razie potrzeby części);
- Ad. 2 – działanie ciągłe – bieżąca aktualizacja danych;
- Ad. 3 – działanie ciągłe.

Wskaźniki:

- liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjnych i edukacyjnych;
- liczba opublikowanych artykułów i informacji na stronie internetowej GOPS oraz Urzędu Gminy;
- liczba mieszkańców gminy zainteresowanych udziałem w programach dla osób stosujących przemoc domową.

Cel strategiczny 3:**Zapewnienie pomocy i należytego wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej.**

<u>Działania:</u>	<u>Wykonawca/wsparcie:</u>
1) zapewnienie możliwości skorzystania z bezpłatnych porad pedagoga i psychologa; 2) skuteczna realizacja procedury „Niebieskie Karty”, m.in. poprzez pracę grup diagnostyczno-pomocowych, ukierunkowana na objęcie pomocą i wsparciem osób doświadczających przemocy oraz członków ich rodzin (głównie osoby zależne); 3) informowanie prokuratury/policji o podejrzeniu popełnienia przestępstw ściganych z urzędu, a związanych z przemocą domową; 4) informowanie osób doświadczających przemocy o możliwościach profesjonalnej (psychologicznej, prawnej, pedagogicznej itp.) pomocy realizowanych poza gminą (terytorialnie, jak również kompetencyjnie); 5) zapewnienie pomocy w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla osób doświadczających przemocy.	<u>Wykonawca/Koordynator:</u> Zespół Interdyscyplinarny. <u>Wsparcie:</u> – GOPS, – GKRPA, – Policja, – Placówki oświatowe.

Termin realizacji: 2026-2030. Działanie ciągłe.

Wskaźniki:

- liczba udzielonych informacji oraz porad;
- liczba założonych „Niebieskich Kart”;
- liczba „Niebieskich Kart”, zamkniętych ze względu na zatrzymanie przemy i zrealizowanie programu pomocy rodzinie;
- liczba i rodzaj form pomocy udzielonych osobom doświadczającym przemocy domowej;
- liczba osób skierowanych do specjalistycznych ośrodków wsparcia;
- liczba zgłoszeń o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu.

Cel strategiczny 4:**Prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych
dotyczących zapobiegania zjawisku przemocy.**

<u>Działania:</u>	<u>Wykonawca/wsparcie:</u>
1) realizacja w szkołach zajęć profilaktyczno-edukacyjnych dotyczących przemocy oraz sposobów ochrony przed przemocą (ze szczególnym uwzględnieniem problemu cyberprzemocy); 2) edukacja rodziców w zakresie komunikacji i metod wychowywania dzieci bez odwoływania się do przemocy, a także w obszarze cyberprzemocy (rozpoznawanie przypadków wśród dzieci, zapobieganie oraz pomoc); 3) promowanie wzorca budowania relacji partnerskich oraz rodzicielskich bez stosowania przemocy;	<u>Wykonawca/Koordinator:</u> Zespół Interdyscyplinarny. <u>Wsparcie:</u> – GOPS, – GKRPA, – Placówki oświatowe, – Policja.

Termin realizacji: 2026-2030:

Ad. 1 – działanie realizowane raz w roku szkolnym(w razie możliwości – raz na semestr);

Ad. 2 – działanie realizowane raz na semestr szkolny;

Ad. 3 – działanie ciągłe.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych w szkołach;
- liczba spotkań edukacyjnych z rodzicami;
- liczba rodziców uczestniczących w ww. spotkaniach.

<u>Cel strategiczny 5:</u> <u>Objęcie działaniami profilaktycznymi oraz odpowiednim wsparciem rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy.</u>	
<u>Działania:</u>	<u>Wykonawca/wsparcie:</u>
4) wytypowanie rodzin, które ze względu na występowanie w nich czynników ryzyka pojawienia się przemocy, winny być objęte działaniami profilaktycznymi i wszechstronnym wsparciem; 5) prowadzenie pracy socjalnej,; 6) objęcie pomocą asystenta rodziny; 7) współpraca z rodzinnymi kuratorami sądowymi w zakresie realizacji działań pomocowych dla rodzin; 8) współpraca z placówkami oświatowymi oraz organizacjami pozarządowymi, oferującymi pomoc rodzinie dysfunkcyjnej, zagrożonej przemocą.	<u>Wykonawca/Koordynator:</u> Zespół Interdyscyplinarny. <u>Wsparcie:</u> – GOPS, – GKRPA, – Punkt Konsultacyjny, – Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej.
<u>Termin realizacji:</u> 2026-2030. Działania ciągłe.	
<u>Wskaźniki:</u> – liczba rodzin zagrożonych przemocą, wytypowanych do objęcia działaniami profilaktycznymi i wsparciem; – liczba zagrożonych rodzin objętych pracą socjalną; – liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, – liczba konsultacji z kuratorami sądowymi dotyczących pomocy osobom/rodzinom zagrożonym przemocą; – liczba osób z ww. rodzin skierowanych do placówek świadczących pomoc psychologiczną; – liczba działań profilaktycznych i pomocowych na rzecz rodzin zagrożonych przemocą, podjętych wspólnie z podmiotami zewnętrznymi.	

<u>Cel strategiczny 6:</u> <u>Wzrost kompetencji służb i osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.</u>	
<u>Działania:</u>	<u>Wykonawca/wsparcie:</u>
1) organizowanie/finansowanie szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych, dotyczących praktycznych aspektów funkcjonowania ZI, w tym realizacji w praktyce procedury „Niebieskie Karty”; 2) organizowanie lub finansowanie szkoleń specjalistycznych z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania przemocy dla osób zajmujących się pracą z osobami uwięzłymi w przemoc (w tym również cyberprzemoc – rozpoznanie i zapobieganie);	<u>Wykonawca/Koordinator:</u> Zespół Interdyscyplinarny. <u>Wsparcie:</u> – GOPS, – GKRPA, – Urząd Gminy.
<u>Termin realizacji:</u> 2026-2030. Działania podejmowane w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż 2 razy w roku.	
<u>Wskaźniki:</u> – liczba zorganizowanych szkoleń dla członków ZI i grup diagnostyczno-pomocowych; – liczba osób uczestniczących w szkoleniach; – liczba szkoleń specjalistycznych dla osób zajmujących się pracą z osobami/rodzinami uwięzłymi w przemoc.	

IV. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Wspomniana już nowelizacja² ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z 2023 r., w znaczący sposób rozszerzyła i zmodyfikowała działalność Zespołów Interdyscyplinarnych (dalej w niniejszym Rozdziale: ZI). W art. 9a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (dalej w niniejszym Rozdziale: ustawa) wprowadzono szereg szczegółowych rozwiązań dotyczących funkcjonowania Zespołów Interdyscyplinarnych. Dodatkowo, art. 16 ustawy nowelizującej nakazuje rozwiązanie dotychczasowych Zespołów i powołanie nowych (zgodnie z nowymi zasadami). W konsekwencji, konieczne jest przedstawienie zasad powoływania i funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego (w tym również grup diagnostyczno-pomocowych).

1. Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego

Zgodnie z art. 9b ust. 1 ustawy, Zespół realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. W ust. 2 tego przepisu, wskazano, że do zadań Zespołu należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;

² Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 535).

- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3 ustawy, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a ustawy – tzn. przekazanie dokumentacji, w przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby, w stosunku do której są realizowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”;
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń.

Jeżeli osobą stosującą przemoc domową jest funkcjonariusz Policji bądź żołnierz Żandarmerii Wojskowej, Zespół Interdyscyplinarny informuje odpowiednio: komendanta właściwej jednostki organizacyjnej Policji bądź komendanta właściwej jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, o złożeniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2 pkt 10.

Procedura „Niebieskie Karty” realizowana jest zgodnie z regulacjami określonymi w art. 9d, 9e, 9f oraz 9h ustawy oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

2. Grupy diagnostyczno-pomocowe

Grupy diagnostyczno-pomocowe są podmiotami, które zastąpiły dotychczasowe grupy robocze. Zgodnie z art. 9a ust. 10, grupę diagnostyczno-pomocową powołuje Zespół Interdyscyplinarny w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej.

Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności:

- 1) dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 2) realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- 3) zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność;

- 4) realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 5) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 6) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
- 7) monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) zakończenie procedury „Niebieskie Karty”;
- 9) dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
 - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”,
 - b) wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
- 10) informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

W przypadku niepotwierdzenia informacji o stosowaniu przemocy domowej grupa diagnostyczno-pomocowa odstępuje od dalszych działań, co jest dokumentowane w formie pisemnej i elektronicznej.

Rekomendacje

Analiza problemu przemocy w gminie Kutno dokonana w oparciu o zebrane dane, aktualną diagnozę problemów społecznych, posiadaną wiedzę oraz monitorowanie i ewaluację dotychczasowego Programu pozwala na sformułowanie następujących wniosków:

- edukacja środowiska lokalnego sprawia, że osoby doznające przemocy szybciej reagują w sytuacji zagrożenia i częściej zgłaszają się o pomoc do instytucji i podmiotów działających w tym obszarze;
- odbiorcami działań profilaktycznych są różne grupy społeczne;

- w ramach Programu prowadzone jest wsparcie dla osób doznających przemocy domowej (dorośli, dzieci, całe rodziny) w zakresie: poradnictwa, interwencji, wsparcia psychologicznego, prawnego, socjalnego i materialnego.
- prowadzone są oddziaływania wobec osób stosujących przemoc domową.
- współpraca pomiędzy realizatorami zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej jest interdyscyplinarna, co wpływa na skuteczność udzielonej pomocy.

3. Analiza SWOT

Działania zawarte w niniejszym Programie mają w efekcie doprowadzić do zwiększenia poczucia bezpieczeństwa w rodzinach dotkniętych problemem przemocy, jak również zapobiec eskalacji tego zjawiska w rodzinach zagrożonych wystąpieniem przemocy bądź tych, w których przemoc miała miejsce. Na podstawie opracowanego materiału diagnostycznego oraz analizy zasobów i potencjału instytucjonalnego w programowanym obszarze, można wskazać następujące mocne strony/szanse oraz słabe strony/zagrożenia, mające wpływ na funkcjonowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy Kutno.

Tabela nr – Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- zasoby instytucjonalne; - wysokie kwalifikacje kadry pracującej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej; - możliwość korzystania pracowników socjalnych z superwizji w ramach uzyskanych środków unijnych przy realizacji Projektu „Wsparcie rodziny w Gminie Kutno” - spójna współpraca służb tworzących lokalny system wsparcia dla rodzin z problemem przemocy tj. Zespołu Interdyscyplinarnego, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Komendy Powiatowej Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówek oświatowych, Sądu Rejonowego, Prokuratury Rejonowej; - dostęp do różnorodnych form pomocy osobom doznającym przemocy; - Realizacja procedury „Niebieskie Karty”; - realizacja procedury odebrania dziecka	- funkcjonowanie w środowisku lokalnym stereotypów i przekonań na temat zjawiska przemocy domowej; - syndrom wykluczenia społecznego wśród osób doznających przemocy domowej; - brak współpracy ze strony niektórych rodzin w zakresie przezwycięzania kryzysów; - negatywne wzorce zachowań społecznych funkcjonujące w środowisku lokalnym, w szczególności wśród dzieci i młodzieży; - mała dostępność do lekarzy psychiatrów dla dzieci i młodzieży, niewystarczająca oferta pomocy terapeutycznej skierowanej do dzieci – ofiar i świadków przemocy; - niskie zainteresowanie ofertą pomocy dot. oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową; - brak preferencyjnych warunków przyznawania mieszkań z zasobów gminy dla osób doznających przemocy domowej; - niechęć osób poszkodowanych do

z rodziny zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej; - działania profilaktyczne skierowane do uczniów szkół każdego szczebla; - monitorowanie rodzin zagrożonych przemocą; - funkcjonowanie Pokoju Przyjaznych Przesłuchań dla dzieci – ofiar i świadków przestępstwa; - programy oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową; - oferta pomocy w formie poradnictwa m.in. prawnego, psychologicznego, pedagogicznego, socjalnego, rodzinnego; - funkcjonowanie ośrodków wsparcia udzielających schronienia osobom doświadczającym przemocy; - stosowanie przez Policję nakazów/zakazów wobec osób stosujących przemoc domową; - zmiana przepisów prawa umożliwiająca zwiększenie skuteczności procedury „Niebieskie Karty”, wpływu grupy diagnostyczno-pomocowej na osoby stosujące przemoc, między innymi poprzez egzekwowanie zobowiązań i możliwości zastosowania instrumentów prawno-karnych.	ujawniania przemocy; - długotrwałe procedury wymiaru sprawiedliwości; - małe zaangażowanie przedstawicieli ochrony zdrowia do pomocy osobom doświadczającym przemocy.
SZANSE	ZAGROŻENIA
- zwiększenie wśród społeczności lokalnej świadomości na temat zjawiska przemocy domowej oraz większa otwartość na korzystanie z pomocy specjalistycznej; - duża wrażliwość społeczna na krzywdę dzieci i osób w wieku senioralnym; - interdyscyplinarna współpraca organizacji pozarządowych, instytucji i urzędów; - możliwość pozyskania środków finansowych ze środków zewnętrznych na realizowanie działań; - tworzenie spójnego systemu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej; - zapewnienie osobom zaangażowanym w realizację procedury „Niebieskie Karty” dostępu do podnoszenia kwalifikacji m.in. poprzez organizację interdyscyplinarnych szkoleń/warsztatów/superwizji;	- mała gotowość do uczestnictwa w spotkaniach grupowych o charakterze grup wsparcia, terapeutycznych lub warsztatów; - mała gotowość rodzin do udziału w zajęciach opiekuńczo – wychowawczych wynikająca z braku dostatecznej wiedzy nt. procesu wychowania i opieki nad dzieckiem oraz z niechęci zmierzenia się z własnymi słabościami i ograniczeniami w tym zakresie ; - wypalenie zawodowe dotyczące osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej; - brak gotowości u osób stosujących przemoc do zmiany w kierunku redukcji zachowań przemocowych; - wzrost zachowań przemocowych skierowanych do dzieci uwikłanych

- rozszerzenie oferty pomocowej dla osób doświadczających przemocy i ją stosujących; - edukacja społeczeństwa w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej; Koordinowanie wszystkich działań związanych z obszarem przeciwdziałania przemocy domowej przez Zespół Interdyscyplinarny; - nowe przepisy prawne związane z nakazem opuszczenia mieszkania przez sprawcę przemocy domowej oraz zakazem zbliżania się i kontaktowania.	w konflikt rodzicielski; - wzrost zachowań przemocowych skierowanych do osób w wieku senioralnym.
---	--

V. REALIZACJA PROGRAMU ORAZ FINANSOWANIE

Sprawne funkcjonowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej zakłada przede wszystkim koordynację i spójność działań, w tym sprawny i płynny przepływ informacji między partnerami – jednostkami pomocy społecznej, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, policją, instytucjami oświaty, kultury, sportu, organizacjami pozarządowymi i innymi zajmującymi się przemocą domową.

Pełna realizacja wyznaczonych celów jest zatem uzależniona od stopnia zaangażowania tych podmiotów w stworzeniu systemu umożliwiającego rodzinie uzyskanie specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy, by sama stawiała się niezależna, wydolna i zaradna.

Przy opracowaniu Programu dokonano wszechstronnej oceny zewnętrznych i wewnętrznych czynników określających kondycję bieżącą i potencjał rozwojowy, określając skalę problemu przez informacje wynikające między innymi z Diagnozy Problemów Społecznych.

Wobec powyższego, mając również na uwadze treść art. 9a ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, **niniejszy Program będzie realizowany, a także zarządzany, przez Zespół Interdyscyplinarny** (Rozdział IV). Trzeba jednak zaznaczyć, że wskazany przepis (art. 9a ust. 1), stanowi iż to gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, **w szczególności** w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym. W konsekwencji należy podkreślić konieczność ścisłej i skoordynowanej współpracy między wszystkimi jednostkami gminy, które mogą udzielić wsparcia Zespołowi Interdyscyplinarnemu – przede wszystkim podmioty wskazane jako zasoby instytucjonalne gminy (Rozdział II.5).

Źródłem finansowania zadań zawartych w niniejszym Programie są środki własne Gminy Kutno oraz środki z budżetu państwa i województwa przeznaczone na realizację programu. Wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych mogą być również przeznaczane na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej (w rodzinach z problemem alkoholowym).

VI. PROGNOZA ZMIAN

W związku z przedstawionym Celem Głównym, a także Celami Szczegółowymi, zakłada się, iż realizacja Programu w latach 2026-2030 przyczyni się do:

- zmniejszenia ilości zachowań przemocowych;
- pogłębienia wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej;
- zmiany postaw społecznych wobec zjawiska przemocy domowej;
- bardziej efektywnej pomocy osobom uwięzonym w przemoc;
- zapobieganiu nowym incydentom przemocy poprzez objęcie opieką rodzin zagrożonym przemocą domową;
- ochrony osób doznających przemocy poprzez realizację procedury „Niebieskie Karty”, a także wsparcie prawne i psychologiczne;
- usprawnienia systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową;
- wzrostu wiedzy mieszkańców na temat zjawiska przemocy, sposobów ochrony przed przemocą oraz miejsc udzielających pomocy osobom i rodzinom uwięzonym w przemoc;
- zwiększenia zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy;
- zbudowania sprawnego i efektywnego systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą domową.

VII. MONITORING I EWALUACJA

Niniejszy Program będzie realizowany i monitorowany przez Zespół Interdyscyplinarny. Monitorowanie odbywać się będzie w oparciu o bieżącą sprawozdawczość (prowadzoną przez GOPS, ZI, Policję oraz szkoły), która dotyczyć będzie danych uzyskanych na koniec każdego roku realizacji programu, tj.:

- instytucji pomagających osobom doznającym przemocy domowej;
- form udzielanej pomocy osobom doznającym przemocy domowej;
- form działań kierowanych do sprawców przemocy domowej.

Wskaźnikami ewaluacji będą:

- liczba interwencji domowych z powodu przemocy domowej,
- liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej,
- liczba sprawców przemocy domowej,
- liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”,
- pozostałe wskaźniki określone w ramach opisywanych działań,
- dane dotyczące odbioru zajęć, form pomocy, zmian postaw, zebrane przez wykonawców zadań.

Ewaluacja pozwoli na dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w gminie, a także zwiększenie dostępności działań pomocowych i interwencyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Ewaluację Programu prowadzić będzie także Zespół Interdyscyplinarny, we współpracy ze wszystkimi instytucjami realizującymi Program.

ZAKOŃCZENIE

Przemoc domowa nie powinna nigdy mieć miejsca, a rodzina powinna zapewniać bezpieczeństwo i warunki sprzyjające harmonijnemu rozwojowi wszystkim jej członkom. Jednoznacznie odnosi się do tego faktu również polskie prawo, uznając przemoc domową za przestępstwo. Nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych drugiego człowieka, powodować jego bólu i cierpienia. W sposób szczególny to sformułowanie odnosi się do osób bliskich (członków rodziny). Mając świadomość faktu, że zapewne przemoc domowa nigdy całkowicie nie zniknie, należy podejmować systematyczne i skoordynowane działania mające na celu zmniejszenie skali tego zjawiska. Opracowany Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej pozwoli na dążenie do osiągnięcia tegoż celu.

Osiągnięcie zawartych w Programie celów strategicznych możliwe będzie przy dobrej i sprawnej współpracy jednostek podmiotów działających na rzecz osób i rodzin zagrożonych/dotkniętych przemocą.

Niniejszy Program nie jest dokumentem zamkniętym, i jako taki może podlegać przyszłym modyfikacjom, w zależności od pojawiających się nowych danych, potrzeb i możliwości.